

СЕКЦІЯ 6.

Інновації в обліку, оподаткуванні та фінансовому секторі

УДК 336.13: 332.4

Хрущ Юрій
аспірант Лабораторії проєктів та ініціатив,
Волинський національний університет імені Лесі Українки,
м. Луцьк, Україна
together.united.ua@gmail.com

МАКРОЕКОНОМІЧНІ ДИСБАЛАНСИ ТА ЇХ ВПЛИВ НА ЕКОНОМІКУ

Макроекономічні дисбаланси, охоплюють низку економічних показників, які є ключовими для розуміння загального здоров'я та стабільності економіки. Ці дисбаланси включають велику кількість показників, таких як зміна вартості активів, нерівномірність розвитку різних сфер економіки, зростання вартості запозичень, фіскальний, платіжний, торговий дефіцити, нерівномірність розподілу доходів, нестабільність фондових індексів та обмінних курсів та багато інших.

Автор вважає, що так як різні показники, що характеризують макроекономічні дисбаланси, корелюють між собою, тобто вплив на один із них призводить до зміни інших, для зручності подальших досліджень та розробки державної політики варто виділити основні типи макроекономічних дисбалансів. Підсумовуючі сказане вище до них можна віднести: бюджетний дефіцит, інфляцію, торговий дисбаланс, волатильність обмінного курсу.

Бюджетний дефіцит виникає, коли витрати уряду перевищують надходження, що призводить до збільшення державного боргу. Великі

та стійкі бюджетні дефіцити можуть мати негативний вплив на економіку, витісняючи приватні інвестиції та потенційно призводячи до боргових криз. Фіскальні дисбаланси часто спричинені надмірними державними витратами та неадекватним збором доходів. Високий бюджетний дефіцит призводить до накопичення державного боргу, потенційно витісняючи приватні інвестиції та стримуючи економічне зростання.

Інфляція, тобто швидкість, з якою загальний рівень цін на товари та послуги зростає, вона може бути наслідком різних факторів, включаючи надмірний попит або тиск, пов'язаний із зростанням витрат. Висока інфляція підриває купівельну спроможність і може призвести до невизначеності, що перешкоджає інвестиціям. Інфляція може бути спричинена такими чинниками, як зростання споживчого попиту, зростання витрат виробництва або слабка монетарна політика. Нестійкі темпи інфляції можуть підірвати купівельну спроможність і спотворити економічні рішення.

Торговий дисбаланс. Він виникає, коли країна імпортує більше товарів і послуг, ніж експортує, що призводить до дефіциту торгівлі. Цей дисбаланс може погіршити зовнішню фінансову позицію країни та вплинути на обмінні курси. Постійний торговельний дефіцит, який характеризується надмірним імпортом над експортом, є наслідком різноманітних структурних і політичних факторів. Такі дисбаланси можуть порушити економічну стабільність і мати довгострокові наслідки.

Волатильність обмінного курсу, що характеризується раптовими та непередбачуваними коливаннями вартості валюти, це може порушити зашкодити міжнародній торгівлі та інвестиціям. Спекулятивна діяльність і відсутність політики стабільності обмінного курсу можуть сприяти такій волатильності. Волатильність обмінного курсу може підживлюватися спекулятивною діяльністю та відсутністю політики стабільності обмінного курсу. Управління нестабільністю обмінного курсу має вирішальне значення для сприяння стабільному економічному середовищу.

До причин, які обумовлюють виникнення макроекономічних

дисбалансів варто віднести наступні:

- структурні фактори, такі як демографічні зміни, технологічні зрушення та забезпеченість ресурсами, можуть сприяти макроекономічним дисбалансам, впливаючи на здатність економіки виробляти та споживати;

- державна політика. Фіскальна та монетарна політика уряду значно впливає на макроекономічні дисбаланси. Фіскальна політика, включаючи державні витрати та рішення щодо оподаткування, впливає на бюджетний дефіцит. Грошово-кредитна політика, наприклад управління процентною ставкою, впливає на темпи інфляції;

- глобальні економічні умови, включаючи динаміку міжнародної торгівлі та дії інших країн, можуть впливати на торговельний дисбаланс і волатильність обмінного курсу ;

Макроекономічні дисбаланси призводять до значних негативних економічних наслідків. Зокрема, зниження темпів економічного зростання. Постійно високий бюджетний дефіцит може витіснити приватні інвестиції, перешкоджати економічному зростанню та створювати невизначеність для підприємств . Крім того, висока інфляція може знизити купівельну спроможність і знизити довіру споживачів та інвесторів (Blanchard, 2009).

Макроекономічні дисбаланси можуть призвести до фінансової нестабільності з такими потенційними наслідками, як вразливість банківського сектору та зростання цін на активи .

Також дисбаланси можуть посилити нерівність у доходах, непропорційно впливаючи на вразливі групи населення під час економічних потрясінь.

В державній політиці з подолання макроекономічних дисбалансів можна виділити наступні типи:

- фіскальна та грошово-кредитна політика. Надійна фіскальна політика, зосереджена на скороченні дефіциту та боргу, разом із ефективною монетарною політикою, спрямованою на цінову стабільність, має важливе значення для управління фіскальними та інфляційними дисбалансами .

- торговельна політика та політика валютного курсу. Країни повинні вжити заходів для усунення торговельного дисбалансу, включаючи просування експортно-орієнтованих стратегій зростання та боротьбу з маніпулюванням валютою через міжнародне співробітництво .

- нормативно-правова база. Посилення фінансового регулювання та нагляду має вирішальне значення для пом'якшення ризиків фінансової нестабільності в періоди макроекономічних дисбалансів .

Макроекономічні дисбаланси – це складні економічні явища, які вимагають ретельного аналізу та зважених політичних заходів. Розуміння причин і наслідків цих дисбалансів має важливе значення для розробників економічної політики та зацікавлених сторін. Своєчасна та скоординована фіскальна, монетарна та торговельна політика, підкріплена надійною нормативною базою, має вирішальне значення для досягнення макроекономічної стабільності та мінімізації несприятливих наслідків дисбалансів для економіки та суспільства.

Список використаних джерел:

1. Alesina, A., Favero, C., & Giavazzi, F. (2019). *Austerity: When it works and when it doesn't*. Princeton University Press.
2. Barro, R. J. (1991). Economic growth in a cross-section of countries. *The Quarterly Journal of Economics*, 106(2), 407-443.
3. Blanchard, O. J., & Fischer, S. (1989). *Lectures on macroeconomics*. MIT Press.
4. Blanchard, O. J., & Giavazzi, F. (2003). Macroeconomic effects of regulation and deregulation in goods and labor markets. *The Quarterly Journal of Economics*, 118(3), 879-907.
5. Eichengreen, B., & Hausmann, R. (1999). Exchange rates and financial fragility. NBER Working Paper No. 7418.
6. Obstfeld, M., & Rogoff, K. (1996). *Foundations of international macroeconomics*. MIT Press.
7. Mussa, M. (1986). Nominal exchange rate regimes and the behavior of real exchange rates: Evidence and implications. *Carnegie-Rochester Conference Series on Public Policy*, 25, 117-214.
8. Taylor, J. B. (2000). Low inflation, pass-through, and the pricing power of firms. *European Economic Review*, 44(7), 1389-1408.

9. Frenkel, J. A., & Razin, A. (1996). Fiscal policies and growth in the world economy. MIT Press.
10. Lane, P. R., & Milesi-Ferretti, G. M. (2007). The external wealth of nations mark II: Revised and extended estimates of foreign assets and liabilities, 1970–2004. *Journal of International Economics*, 73(2), 223-250.
11. Woodford, M. (2003). Interest and prices: Foundations of a theory of monetary policy. Princeton University Press.
12. Taylor, J. B. (1993). Discretion versus policy rules in practice. *Carnegie-Rochester Conference Series on Public Policy*, 39, 195-214.
13. Alesina, A., Favero, C., & Giavazzi, F. (2015). The output effect of fiscal consolidation plans. *Journal of International Economics*, 96(1), S19-S42.
14. Blanchard, O. J., & Perotti, R. (2002). An empirical characterization of the dynamic effects of changes in government spending and taxes on output. *The Quarterly Journal of Economics*, 117(4), 1329-1368.
15. Rogoff, K. (2016). The curse of cash. Princeton University Press.
16. Pavlikha N., Tsymbaliuk I., Luhova M. Strategic benchmarks of regions of Ukraine convergence based on the investment activity intensification. *Development of the innovative environmental and economic system in Ukraine: collective monograph/* in edition V. Khudolei, T. Ponomarenko. OKTAN PRINT s.r.o. 2019. Czech Republic. P. 22-45
17. Pavlikha N., Shuliak A., Skorokhod I., Tsymbaliuk I., Voichuk M. Security of Sustainable Development in the Post-Pandemic Crisis on the Basis of an Inclusive Circular Economy. *Conference Proceedings. Determinants Of Regional Development*, n. 2, p. 234-245, 2021. doi: <https://doi.org/10.14595/CP/02/014>.